

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Doina BURTEA • Florin GHEȚĂU
Liuba SAZON-GHIORGHITĂ • Alina PERȚEA

manual
pentru clasa

Istorie

a V-a

Recapitulare inițială	9
Evaluare inițială	10
Unitatea 1. Alfabetul istoriei – reconstituirea trecutului	11
Izvoare istorice.....	12
Perceperea timpului și a spațiului.....	15
Recapitulare	19
Evaluare	20
Unitatea 2. Preistoria umanității	21
Primii oameni.....	22
Revoluția neolitică – viața oamenilor: sedentarizare, economie.....	25
Inventarea metalurgiei – tehnologie și consecințe.....	27
Recapitulare	29
Evaluare	30
Unitatea 3. Orientul Antic	31
Popoare și civilizații pe harta Orientului Antic.....	32
Evreii – studiu de caz.....	35
Mediul natural și viața cotidiană în Orientul Antic.....	36
Chinezii – studiu de caz.....	41
Orașul-stat Babilon – studiu de caz.....	42
Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet.....	43
Codul lui Hammurabi – studiu de caz.....	45
Epopoea lui Ghilgameș – studiu de caz.....	46
Templele și piramidele Orientului Antic – studiu de caz.....	47
Recapitulare	48
Evaluare	48
Unitatea 4. Civilizația greacă și sinteza elenistică	49
Mediul natural și ocupațiile grecilor.....	50
Ceramica: între utilitate și artă – studiu de caz.....	53
Adevăr și legendă: Legende Olimpului. Războiul Troian.....	54
Polisul – organizare internă. Procesul de colonizare.....	58
Histria, Tomis și Callatis – studiu de caz.....	60
Sparta și Atena – două sisteme politice diferite.....	61
Recapitulare	65
Evaluare	66
Războaiele grecilor: Războaiele Medice, Războiul Peloponesiac.....	67
Bătălia de la Maraton – studiu de caz.....	70
Alexandru Macedon și civilizația elenistică.....	71
Frumos și cunoaștere în lumea greacă.....	74
Acropola ateniană – studiu de caz.....	76
Moștenirea lumii grecești – studiu de caz.....	77
Jocurile Olimpice – studiu de caz.....	80
Recapitulare	81
Evaluare	82
Unitatea 5. Lumea romană	83
Fondarea Romei – istorie și legendă.....	84

Statul roman: expansiunea și decăderea sa	87
Recapitulare	93
Evaluare	94
Viața cotidiană în lumea romană	95
Armata romană – studiu de caz	96
Orașul roman și monumentele publice – studiu de caz	98
Orașul Pompei – studiu de caz	99
Colosseumul și gladiatorii – studiu de caz	100
Zei romanilor. Templele – studiu de caz	101
Creștinismul – studiu de caz	102
Recapitulare	103
Evaluare	104
Unitatea 6. Geto-dacii	105
Geții și dacii. Rânduieli, obiceiuri, credințe	106
Burebista și Decebal. Războaiele daco-romane	108
Recapitulare	110
Evaluare	110
Unitatea 7. Civilizația islamică	111
Apariția Islamului și expansiunea lui militară	112
Cultura Islamului	114
Recapitulare	116
Evaluare	116
Unitatea 8. Europa medievală	117
Formarea popoarelor europene.	118
Etnogeneza românească	121
Europa creștină în mileniul I	123
Creștinarea francilor. Carol cel Mare – studiu de caz	125
Imperiul Bizantin – studiu de caz	126
Viața cotidiană în Evul Mediu	127
Domeniul feudal – studiu de caz	129
Orașul medieval: spațiu al libertății – studiu de caz	130
Cavalerism și onoare – studiu de caz	131
Cruciadele – studiu de caz	133
Catedrale și universități – studiu de caz	134
Recapitulare	135
Evaluare	136
Statele medievale: Franța, Anglia, Imperiul Romano-German	137
Lumea românească și statele medievale în secolele XIV–XV. Târgoviște și Suceava – studiu de caz	140
Diversitatea culturală în lumea românească. Brașov și Cluj – studiu de caz	141
Recapitulare	142
Evaluare	142
Recapitulare finală	143
Evaluare finală	144

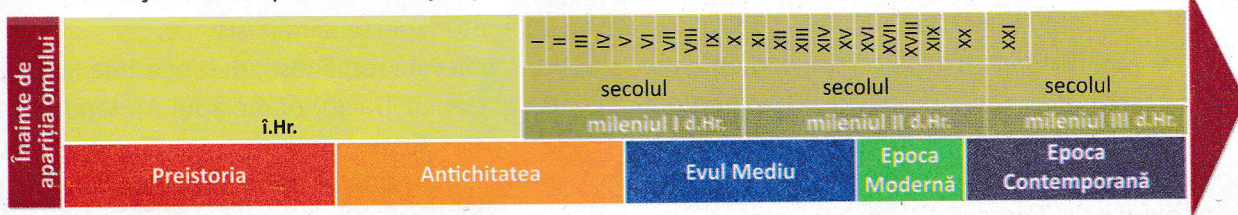
COMPETENȚE GENERALE ȘI COMPETENȚE SPECIFICE

COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE	CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII	TITLUL LECȚIEI
Unitatea 1. Alfabetul istoriei – Reconstituirea trecutului 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 4.2	- Izvoare istorice - Perceperea timpului și a spațiului; cronologia istoriei; periodizare; spațiul istoric	1. Izvoare istorice 2. Perceperea timpului și a spațiului Recapitulare Evaluare
Unitatea 2. Preistoria umanității 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3; 4.1	- Primii oameni - Revoluția neolitică – viața oamenilor: sedentarizare, economie - Inventarea metalurgiei – tehnologie și consecințe asupra vieții oamenilor	1. Primii oameni 2. Revoluția neolitică – viața oamenilor: sedentarizare, economie 3. Inventarea metalurgiei – tehnologie și consecințe Recapitulare Evaluare
Unitatea 3. Orientul Antic 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.1, 4.2	- Mediul natural și viața cotidiană: locuința, hrana, familia, așezări (sat și oraș), economia, practici sociale, credința Studii de caz: • Orașul-stat Babilon • Temple și piramide - Popoare și civilizații pe harta Orientului Antic Studii de caz: • Chinezii • Evreii - Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet Studii de caz: • Epopeea lui Ghilgameș • Codul lui Hammurabi	1. Popoare și civilizații pe harta Orientului Antic Evreii – studiu de caz 2. Mediul natural și viața cotidiană în Orientul Antic Chinezii – studiu de caz Orașul-stat Babilon – studiu de caz 3. Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet Codul lui Hammurabi – studiu de caz Epopeea lui Ghilgameș – studiu de caz Templele și piramidele Orientului Antic – studiu de caz Recapitulare Evaluare
Unitatea 4. Civilizația greacă și sinteza elenistică 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3; 3.1; 3.2; 4.1; 4.2	- Mediul natural și ocupațiile grecilor Studii de caz: • Ceramica: între utilitate și artă - Adevăr și legendă: legende Olimpului; războiul troian - Polisul – organizarea internă: Atena și Sparta. Procesul de colonizare Studii de caz: • Histria, Tomis și Callatis - Războaiele grecilor: Războaiele Medice, Războiul Peloponesiac Studii de caz: • Bătălia de la Maraton - Alexandru Macedon și civilizația elenistică - Frumos și cunoaștere în lumea greacă Studii de caz: • Acropola ateniană • Moștenirea lumii grecești (sculptura, teatrul, cunoașterea științifică) • Jocurile Olimpice în Antichitate	1. Mediul natural și ocupațiile grecilor Ceramica: între utilitate și artă – studiu de caz 2. Adevăr și legendă: Legende Olimpului. Războiul Troian 3. Polisul – organizare internă. Procesul de colonizare Histria, Tomis și Callatis – studiu de caz 4. Sparta și Atena – două sisteme politice diferite Recapitulare Evaluare 5. Războaiele grecilor: Războaiele Medice, Războiul Peloponesiac Bătălia de la Maraton – studiu de caz 6. Alexandru Macedon și civilizația elenistică 7. Frumos și cunoaștere în lumea greacă Acropola ateniană – studiu de caz Moștenirea lumii grecești (sculptura, teatrul, cunoașterea științifică) – studiu de caz Jocurile Olimpice – studiu de caz Recapitulare Evaluare

COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE	CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII	TITLUL LECȚIILOR
Unitatea 5. Lumea romană 1.1, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.1	- Fondarea Romei: istorie și legendă - Statul roman: războaie și expansiune teritorială; decăderea - Viața cotidiană în lumea romană: familia și virtuțile romane; educația; jocurile Studii de caz: • Orașul și monumentele publice (forum, apeductele, termele etc.) • Colosseum și gladiatorii • Pompei • Armata romană • Zeii romanilor. Templele • Creștinismul - Romanizarea	1. Fondarea Romei – istorie și legendă 2. Statul roman: expansiunea și decăderea sa Recapitulare Evaluare 3. Viața cotidiană în lumea romană Armata romană – studiu de caz Orașul roman și monumentele publice – studiu de caz Orașul Pompei – studiu de caz Colosseumul și gladiatorii – studiu de caz Zeii romanilor. Templele – studiu de caz Creștinismul – studiu de caz Recapitulare Evaluare
Unitatea 6. Geto-dacii 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1	- Geții și dacii. Rânduiești, obiceiuri, credințe - Burebista și Decebal; războaiele daco-romane	1. Geții și dacii. Rânduiești, obiceiuri, credințe 2. Burebista și Decebal. Războaiele daco-romane Recapitulare Evaluare
Unitatea 7. Civilizația islamică 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.2	- Civilizația islamică - Apariția Islamului; credința musulmană; expansiunea militară și culturală a Islamului	1. Apariția Islamului și expansiunea lui militară 2. Cultura Islamului Recapitulare Evaluare
Unitatea 8. Europa medievală 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.1, 4.2	- Viața cotidiană în Evul Mediu: familia, așezările, alimentația, sărbătorile, economia și tehnologia, credința și biserica, proprietatea, libertatea și dependența Studii de caz: • Domeniul feudal • Orașul medieval – spațiu al libertății; orașele italiene și orașele germane • Cavalerism și onoare • Cruciadele • Catedrale și universități - Statele medievale: Franța, Anglia, Imperiul Romano-German Studii de caz: • Lumea românească și statele medievale în secolele XIV-XV; Târgoviște, Suceava • Diversitate culturală în lumea românească: Brașov și Cluj	1. Formarea popoarelor europene. 2. Etnogeneza românească 3. Europa creștină în mileniul I Creștinarea francilor. Carol cel mare – studiu de caz Imperiul Bizantin – studiu de caz 4. Viața cotidiană în Evul Mediu Domeniul feudal – studiu de caz Orașul medieval – spațiu al libertății – studiu de caz Cavalerism și onoare – studiu de caz Cruciadele – studiu de caz Catedrale și universități – studiu de caz Recapitulare Evaluare 5. Statele medievale occidentale: Franța, Anglia, Imperiul Romano-German Lumea românească și statele medievale în secolele XIV-XV. Târgoviște, Suceava – studiu de caz Diversitatea culturală în lumea românească. Brașov și Cluj – studiu de caz Recapitulare Evaluare Recapitulare finală Evaluare finală

Folosește axa timpului de mai jos pentru a răspunde la întrebări.

1. Formulează o explicație pentru faptul că epocile istorice au o durată din ce în ce mai scurtă.

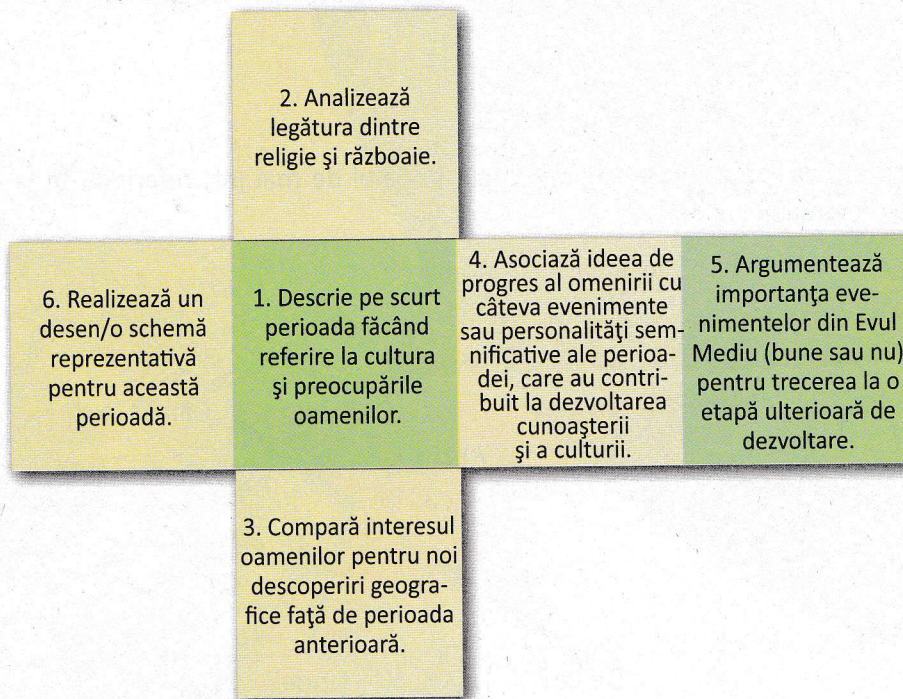
2. „Educația copiilor începe de la cinci ani și ține până la douăzeci, îndreptându-se numai în trei laturi: călăria, tragerea cu arc și rostirea adevărului. Mai înainte de a împlini cinci ani, copilul nu se înfățișează în ochii tatălui său, ci trăiește numai în cămărilor femeilor. Obiceiul s-a împământenit pentru a nu se pricinui vreo durere tatălui, dacă copilul ar muri de mic.”

(Herodot, *Istoriei*)

- Citește fragmentul.
- Împarte pagina caietului în două coloane.
- Transcrie, din fragmentul dat, în coloana din stânga numai pasajele care ți-au atras atenția în mod deosebit.

• Notează, în coloana din dreapta, în dreptul fiecărui pasaj: motivul pentru care l-ai ales; dacă ești de acord sau nu cu ce scrie în el; la ce te-a făcut să te gândești; o întrebare/nelămurire legată de acel pasaj.

3. Caracterizează pe scurt perioada Evului Mediu, folosind cubul de mai jos.

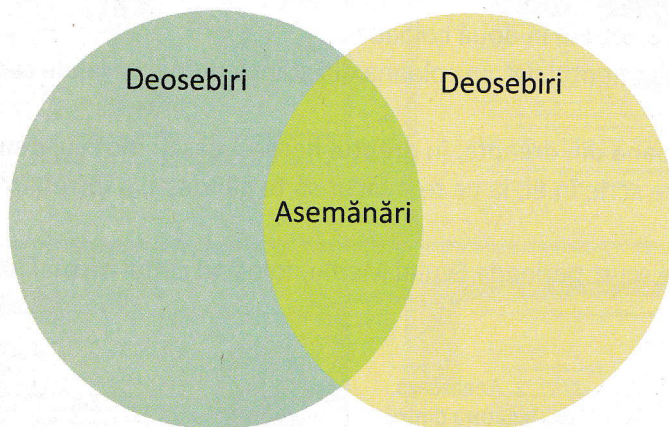

4. Enumeră momentele importante din istoria românilor petrecute în Epoca Modernă și explică impactul acestora asupra poporului nostru.

5. Secolul XX a fost marcat de cele două războaie mondiale. Explică, pe scurt, efectele pe care acestea le-au avut asupra vieții oamenilor, din punct de vedere economic, social și politic.

EVALUARE ÎNȚĂLĂ

- Plasează, pe o axă a timpului, următoarele evenimente și personalități istorice.
 - războaiele daco-romane; întemeierea statelor medievale românești; descoperirea focului;
 - domnia lui Carol cel Mare; domnia împăratului roman Traian; domnia lui Alexandru Ioan Cuza;
 - construcția Mausoleului de la Mărășești; construcția podului de la Drobeta; construcția podului de la Cernavodă (Anghel Saligny).
- Alege, din lista dată, cel puțin trei noțiuni care fac referire la timpul istoric și explică-le.
spațiu istoric, epocă, eră, mileniu, comunitate, secol, deceniu, izvoare istorice, cronologie
- Numește, în ordine cronologică, câte doi conducători pentru fiecare dintre cele trei țări românești.
- Alege două personalități istorice din Epoca Modernă despre care ai învățat și compară-le folosind diagrama Venn, menționând cel puțin două asemănări și două deosebiri.

- Completează, pe caiet, o schemă după modelul de mai jos, referindu-te la unul dintre cele două războaie mondiale.

Item	1	2	3	4	5
Punctaj maxim	1,80	1,20	1,80	2	2,20
1 punct din oficiu					

Unitatea **1**

ALFABETUL ISTORIEI – RECONSTITUIREA TRECUTULUI

- Izvoare istorice
- Perceperea timpului și a spațiului
- Recapitulare
- Evaluare

